

Gange gjort Forsøg paa at komme Hedeopdyrkerne til Hjælp paa den Maade — altsaa ved at laane af Statslaanefonden til videre Udlaan til Hededyrkere — „men det har vist sig ganske umuligt at komme dem, som faktisk trænge mest, til Hjælp, fordi man forlangte, at der skulde stilles stor Sikkerhed, endog i Virkeligheden en finere Prioritet end Kreditforeningerne forlange“. Det er disse Udtalelser, der overraskede mig i høj Grad, thi det er en helt anden Erfaring, jeg har gjort som Kommunalmand hjemme i min Egn.

Det ærede Medlem fik i Dag Tilslutning fra det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (K. Kristiansen), men jeg ved ikke, hvorvidt de Herrer kommunale Kendskab rækker med Hensyn til Betingelserne for at skaffe Laan til Hedebydere. Jeg har ikke nogen stor Tro til, at de som Kommunal mænd have været med til at skaffe Laan til Hedebydere paa den Maade, som her er Genstand for Forhandling.

Naar det ærede Medlem gaar ud fra, at man ikke kan komme langt nok ned, det vil altsaa sige, at man ikke kan komme dem til Hjælp, som med faa Penge købe en Hedeparcel og derpaa søge at tilvejebringe et selvstændigt Landbrug — det maa jo være det, der sigtes til her, det gaar jeg i hvert Fald ud fra —, saa kunde jeg have Lyst til at nævne, hvad jeg som Sogneraadsformand, endogsaa i 1905, har været med til hjemme i den Kommune, hvor jeg staaar som Sogneraadsformand. Der have vi det Tilfælde, at en Mand, der ejede en Kapital paa 500 Kr., købte et Stykke Hedejord. Han henvender sig saa til Sogneraadet og spørger, om vi kunne skaffe ham et Laan af Statslaanefonden til Opdyrkning af denne Parcel. Sogneraadet tager mod hans Andragende; vi tilbyde ham et Laan paa 2,000 Kr. Manden siger: Nej, han ønsker ikke mere end 1,800 Kr., og som Følge deraf søge vi kun om 1,800 Kr. Vi sende Ansøgningen ind til Amtsraadet og udbede os Amtsraadets Samtykke til at rejse dette Laan i Statslaanefonden og laane Pengene ud til denne Mand. Amtsraadet retter ikke et eneste Spørgsmaal til os i den Anledning, Amtsraadet svarer tilbage: Vær saa god, og meddel os Samtykket. Vi sendte saa Sagen ind til Landbrugsministeriet. Sagen gik i Orden, og vi have ikke mødt Spor af Hindringer for at faa dette Laan tilvejebragt paa denne Maade.

Manden har nu i Sommerens Løb opført et lille 7 Fags Hus; det har ikke kostet ham saa forfærdelig meget, det kunne ærede Medlemmer ogsaa godt forstaa; naar Manden ikke en Gang trænger til 2,000 Kr., men han fik altsaa det Laan, han faktisk mente at have Brug for.

Naar det ærede Medlem mente, at det var bedre at henvende sig til Kreditforeningen, da vilde en saadan Mand, som her er Tale om, aldeles ikke kunne rejse Laan i Kreditforeningen, naar han skulde have Laan til Opdyrkning af en Hedeparcel. Det vilde blive et saa forsvindende lille Laan, han kunde faa, at han slet ikke kunde klare sig med det; men desforuden vide vi jo, at det er forbundet med Omkostninger at rejse Laan i Kreditforeninger, der er Kurstab og andre Omkostninger derved, og endvidere er der jo ogsaa det at bemærke, at der skal svares en betydelig højere Rente af Kreditforeningslaan, end her svares, saa det forekommer mig, at der slet ikke kan drages nogen Sammenligning imellem at rejse Laan i Kreditforeninger og at faa et Laan til Opdyrkning af Heder af den Bevilling, som er given paa § 27 paa Finansloven.

Naar det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) har forudsat, at Opdyrkingen af Heder var gaaet i Staa, havde jeg tænkt at ville sige noget til Imødegaaelse af dette, men det har den ærede Ordfører gjort saa grundigt i Dag, at jeg slet ikke skulde komme ind derpaa . . . (K. M. Klausen: Det har jeg aldrig sagt). Ja, jeg synes dog, det skinnede igennem det ærede Medlems Tale, men saa er det maaske en Misforstaaelse fra min Side, og jeg skal da ikke rejse Strid med det ærede Medlem om det; jeg har imidlertid ikke kunnet faa andet ud af det. Jeg har fremdeles faaet det Indtryk af det ærede Medlems Udtalelser, at det nærmest var Smaafolk, der opdyrkede Heden, men det er saa langt fra Tilfældet, at det er en forsvindende Part af Hederne, der bliver opdyrket paa den Maade, at Smaafolk købe Parceller og slaa sig ned der og opdyrke dem. Det er imidlertid min Overbevisning, at det vil komme til at gaa paa en anden Maade nu herefter. Da det ærede Medlem for Kerteminde (Pinstrup) og jeg for 2 Aar siden stillede Forslag om at udlaane disse Penge paa andre Vilkaar, var det netop, fordi vi havde Øje for, at det gik for smaat med at faa Hederne opdyrkede ved Oprettelsen af selvstændige Hjem paa de jydsk Heder; Tallene viste tydeligt, at de